

Konzeptioun aus de 60er Joren ass. Dat ass epes, wat haut eigentlech am geostrategiegesch Kontext net méi esou ka virugeféiert ginn, wéi et ëmmer nach ass.

Mir hunn d'Konkurrenz vu China a ganz ville Länner, déi eng ganz aner Approche hunn, och vun aneren Acteuren, déi eng ganz aner Approche hunn. A mir hunn an Afrika selwer eng ëmmer méi grouss Opposition géint déi traditionell Politik vun der Entwécklungshëllef aus ville Grënn: Well eng permanent Ofhängegkeet doduerch instauréiert gëtt, well verschidde Scholdenzyklen net kënnen iwwerwonnen ginn, well vill afrikanesch Intellektuell haut einfach soen: „Dat do ass dee falschen Usaz!“

An ech mengen, mir mussen och do mat der Zäit goen a mir mussen iwwerdenken, ob déi Politik nach richtig ass. Si huet eng ganz Rei vun Nodeeler. Den double Emploi ass een, an den Här Fayot a sengen Ausféierungen, déi jo gutt gemengt waren, huet selwer de Fanger op eng Wonn geluecht, wann e seet: „Mir gi méi an d'UNRWA“, wou mer gläichzäiteg dann eng Konkurrenz zur UNHCR hunn.

Ech mengen, mir mussen einfach de Courage hunn, fir ze soen: D'Entwécklungspolitik muss konzeptuell nei geduecht ginn. An et ass dee Schrëtt, dee mer wëlle maachen. Wéi gesot, et gi besser Weeër. An ee bessere Wee, wou mer och kënnen higoen als Lëtzebuerg an als Europäesch Unioun, dat ass, fir ze kucken, datt eis Handelsrelatiounen mat deene Staaten esou gerecht wéi méiglech sinn, esou op wéi méiglech, keng onfair Konkurrenz, einfach et erlaben, deene Länner e richtegen Zougang zu eise Mäert ze ginn an hinnen dobäi ze hëllefen. Dat ass laangfristeg vläicht e bessere Wee wéi déi Politik, déi nach an der postkolonialer Zäit vun den 1960er Jore geduecht an ageféiert ginn ass an déi mer einfach mussen op en anere Wee bréngen.

Mir hunn och gesot, well mer eeben Zweifel hunn un der Sënnhaftegkeet vun deem, wat haut gemaach gëtt, woubäi ech muss soen, datt mer selbstverständlech eis freeë mat jiddwerengem, deen an engem Kader vun engem Projet seng Liewenskonduitiounen ka verbesseren. Mee dat ass e punktuellt Denken, dat ass net e strukturellt Denken. Mee mir hunn einfach eng Obligatioun geholl. Déi besteet nach ëmmer. Dat sinn déi 0,7 % vum RNB, zu deene sti mer och! Awer mir soen och: Et gëtt Reegelen an der OECD, wat kann ugerechter ginn, wat soll ugerechent ginn op déi 0,7 %. An do soe mir als ADR, datt mir sollen dat applizéieren an dat urrechnen, wat mer kënnen urrechnen. An deem Fall leie mer natierlech absolutt manner héich, awer et gëtt eis Méiglechkeeten, fir zum Beispill am humanitäre Beräich méi ze maachen.

Voilà. Ech mengen, dee Resümmee erkläert, firwat mer dës Motioun net matdroen. An ech mengen, mir sollten einfach de Courage hunn, fir déi Politik ze iwwerdenken.

Ech soen lech Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Kartheiser. An da wier et um honorabelen Här Sven Clement.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Merci, Här President. Merci och deene Lénken, déi hei eng Motioun deposéiert hunn, déi mer ganz sympathesch ass. Et ass eng Motioun, déi eist Engagement dobassen an der Welt weist wäit iwwert Militärflienger an Oprüstung eraus.

Et ass eng Motioun, déi fir Humanitéit steet. Et ass eng Motioun, déi u sech garantéiere soll, datt mer eis Engagementer net eroffueren. A mir hunn et an dëser Kris virdru vum Här Bausch héieren, en huet gesot, et wier grad elo net de Moment, fir bei all Projet ëmmer mam Argument ze kommen, et wier Kris, mir kéinten et elo net maachen.

Ma wa mer Geld hu fir Militärflienger ze kafen, léif Kolleeginnen a Kolleegen, da sinn ech ferm der Iwwerzeegung, datt mer den absolutte Montant vum leschte Joer kënnen festschreiwen als minimale Seuil fir eis Entwécklungshëllef, well dat wär e Symbol no bausen, e Symbol, wou mer kloer weisen, datt et Lëtzebuerg net egal ass, wéi et dobause weidergeet. An dat heite si Suen, déi kommen direkt bei deene Länner un, déi et am battersten néideg hunn, a virun allem géif eis dat och vläicht evitéieren, datt mer eng Kéier mat eisem Militärflienger, dee mer da virdru gestëmmt hunn, do lande musse fir en humanitären Asaz. Duerfir wäerten d'Piraten och dës Motioun matdroen.

► **M. Marc Goergen** (*Piraten*).- Richtig!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Clement. Dann hat den honorabelen Här Georges Engel d'Wuert gefrot.

► **M. Georges Engel** (*LSAP*).- Jo, Här President. Merci fir d'Wuert. Fir d'éischt wëll ech emol soen, dass ech frou sinn, dass de Minister Franz Fayot hei e ganz kloert Bekenntnis derzou gemaach huet, dass d'Entwécklungshëllef nach ëmmer eng ganz wichteg Plaz an der Regierungspolitik huet. En huet dat also nach eng Kéier confirméiert, dass et wichteg ass, dass een deene Schwaachste weider wëllt hëllefen an déi och net wëllt vergiessen, och net a virun allem net an esou enger schwéierer Zäit wéi där, déi mer elo hunn.

Entwécklungshëllef hei zu Lëtzebuerg, wann do Entwécklungshëllef dropsteet, dann ass och Entwécklungshëllef dran. Dat ass och richteg Entwécklungshëllef an dat ass net eng verstoppten Hëllef, wou nach aner Projekte mat deenen Explikatiounen, déi den Här Minister hei ginn huet, dann och liewen, a mir géifen déi Motioun dann hei och net stëmmen.

An duerfir sinn ech och ganz frou, dass dat, wéi den Här Fayot et elo gesot huet, dass dat an deem Sënn weidergefuert gëtt. An zur CSV wëllt ech just soen: Deen 1 %, et ass elo hei gemaach ginn, wéi wann deen a Fro gestallt wär. Deen ass iwwerhaapt net a Fro gestallt! Dat steet och net an der ... Dat huet den Här Fayot och net gesot. Deen 1 %, dee bleift, deen 1 % vun RNB, deen och bis elo festgehale ginn ass. Duerfir kënnen mir mat deenen Explikatiounen, déi den Här Minister hei ginn huet, dann och liewen, a mir géifen déi Motioun dann hei och net stëmmen.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Här Fayot, wëllt Dir nach eng Kéier drop reagéieren?

► **M. Franz Fayot**, *Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire*.- Jo, Här President, just ganz kuerz. Merci fir déi verschidden Interventiounen. Et ass effektiv esou, dass mer, Här Spautz, dës Joer wäerten iwwert deem 1 % bleiwe vum RNB.

► **Une voix**.- E geet awer erof.

(*Brouhaha*)

► **M. Franz Fayot**, *Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire*.- Et ass effektiv just esou, dass dee Montant natierlech e bëssen erofgeet. Ech mengen, och do si mir, wéi all déi aner Posten, ...

► **Mme Nancy Arendt épouse Kemp** (CSV).- Wann den RNB erofgeet, geet de Montant och erof.

► **M. Franz Fayot**, *Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire*.- ... wéi all déi aner Posten (...)

(*Micro non allumé*)

► **Mme Nancy Arendt épouse Kemp** (CSV).- Mikro!

► **M. Franz Fayot**, *Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire*.- ... dass och dee Commitment, deen am Regierungsprogramm drasteet, ganz kloer wäert bleiwen, fir iwwert déi ganz Durée vun dëser Legislatioun iwwert deem Seuil do ze bleiwen.

Dat, wat den Här Kartheiser sot zu eiser Entwécklungspolitik, mengen ech, ass vläicht e bësse vereinfachend. Effektiv, wann ee gesäit, déi Projeten, déi mer maache mat eise Partnerlänner e bëssen iwwerall, ee vun eisen traditionelle Pilieren ass Educatioun, Formatioun, Empowerment vun de Populatiounen. A mir bauen d'Ekonomie op an all deene Länner. Ech mengen net, dass een hei ka soen, dass mer ëmmer nach e postkoloniale Paternalismus bedriewen a ville vun deene Länner.

Ech mengen, d'Realitéit, wann ee sech e bësse mat eiser Entwécklungspolitik ausernanersetzt, ass vill méi komplex, soudass ech iwwerzeegt sinn, dass mer wierklech säit ville Joren eng modern Entwécklungspolitik maachen, eng modern Aide au développement, déi ganz ville vun eise Länner an och deene Plazen, wou mer aktiv sinn, wierklech reell zeguttkënn.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Fayot. Parole après ministre fir den Här Marc Spautz.

► **M. Marc Spautz** (CSV).- Merci, Här President. Och merci dem Här Fayot fir seng Erklärungen. Ech wëll nach eng Kéier soen: De Chiffer geet an absolutten Zuelen erof! Well wann dat net de Fall wier, géife jo d'Regierungsparteien d'Motioun och esou matstëmmen, wéi d'Kollege vun déi Lénk se gemaach hunn.

An dofir, mir bleiwen derbäi, mir stëmmen déi Motioun hei. Mir soen: Et ass e falsch Zeechen, an dëser Situatioun deene Länner net dat ze ginn, wat bis elo üblech war. An dofir wäerte mir déi Motioun stëmmen.

Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Spautz. Mir kommen ... Den Här Marc Baum.

► **M. Marc Baum** (*déi Lénk*).- Merci. Och Parole après ministre. Jo, also dovun ofgesinn,

datt ech dat wierklech extreem bedauerlech fanen, ass dat hei awer och nach eppes anescht. Et ass dat éischt Element vu Spuerpolitik, déi d'Regierung mécht. A se fänkt bei deenen un, déi et am meeschte bräichten. Dont acte!

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Baum.

Vote sur la motion 1

Mir kommen elo zur Ofstëmmung vun dëser Motioun.

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Ech maachen de Vote électronique zou. Da maachen ech den Appel nominal fir de Vote par procuration.

Appel nominal (votes par procuration)

Dann ass dës Motioun mat 24 Jo-Stëmmen géint 34 Nee-Stëmmen an enger Abstentioun ofgeleent.

Résultat définitif après redressement : la motion 1 est rejetée par 25 voix pour et 35 voix contre.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher (par M. Marc Lies), Félix Eischen (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Paul Galles (par M. Georges Mischo), Léon Gloden (par M. Claude Wiseler), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Aly Kaes), MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gilles Baum) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closerer (par M. Mars Di Bartolomeo), MM. Yves Cruchten (par M. Georges Engel), Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch (par M. Claude Haagen) ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser).

6. 7623 - Projet de loi portant modification de la loi du 24 juin 2020 concernant la célébration du mariage dans un édifice communal autre que la maison communale dans le cadre de la lutte contre la pandémie Covid-19

Den nächste Punkt op eisem Ordre du jour vun de Mëtteg ass de Projet de loi 7623 iwwert d'Bestietnis an engem anere Gemengegebai wéi dem Gemengenhais. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An ech géif d'Wuert direkt un de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här François Benoy, ginn. Här Benoy, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Justice

► **M. François Benoy** (*déi grëng*), *rapporteur*.- Här President, Dir Dammen an Hären, d'Gemengen, déi d'Hochzäiten duerchféieren, musse garantéieren, dass déi wichteg Zeremonien am Respekt vun de Geste-barriären duerchgefouert ginn, fir d'Verbreedung vum Coronavirus ze verhënneren. An dofir musse vill Gemengen, fir d'Hochzäiten organiséieren ze kënnen, op en anere Sall wéi deen, dee se am Gemengenhais hunn, zrëckgräife kënnen.

Mam Gesetzesprojet 7623 verlängere mer d'Mesuren, déi am Gesetz vum 24. Juni iwwert d'Mariagen an der Covidpandemie definiert sinn, a wat just fir ee Mount gültig ass, bis den 30. September. Mir derogéiere weiderhin temporaire den Artikel 75 vum Code civil, fir dem Officier vum État civil d'Méiglechkeet ze ginn, fir d'Hochzäit an engem anere Gemengegebai wéi am Gemengenhais ofzehalen. Well da méi grouss Säll kënnen benotzt ginn, kënnen méi Frënn a Famill un deem wichtige Dag vun der Koppel deelhuele, an dat am Respekt vun de sanitäre Bestëmmungen.

D'Gebai muss engem Gemengeservice affektéiert sinn. D'Hochzäit kann deemno zum Beispill och an engem Centre culturel oder an enger Sportshal oder an enger Museksschoul ofgehale ginn.

De Schäfferot kann esou ee Gebai festleeën, wat den Inneministère duerno approuvéiere muss.

Während dem État de crise hunn iwwregens 24 Gemengen esou eng Demande beim Interieur eraginn. Am leschte Mount sinn der nach eng Kéier 11 opgrond vum Gesetz derbäikomm. Dat heescht, am Ganzen hu mer bis elo 35 Gemengen, also ongeféier en Drëttel, déi vun dëser Méiglechkeet profitéieren. Dat weist also och, dass déi heite Mesure engem reelle Besoin entsprécht.

E kleng Rappel zum Pacs: Do muss keng Annerung gemaach ginn, well am Pacsgesetz vum 2004 keng Plaz festgehalen ass fir d'Deklaratioun vum Pacs.

Här President, Dir Dammen an Hären, d'Justizministesch an d'Interieursministesch hunn de Gesetzesprojet 7623 den 3. Juli deposéiert. D'Justizkommissioun huet den Text grad ewéi dem Staatsrot säin Avis de 15. Juli duerchgeholl. D'Remarke vun der héijer Kierperschaft hu mer opgeholl. An de schrëftleche Rapport gouf den 21. Juli ugeholl.

Erlaabt mer schliisslech nach eng Richtegstellung. D'Chamber ass gëschter Owend vum Service central de législation drop opmierksam gemaach ginn, dass am Rapport vum Gesetzesprojet am Text coordonné steet: « L'édifice de célébration autre que la maison communale doit être affecté à un service public communal permettant de respecter les consignes sanitaires en temps de pandémie fixées par le projet de loi » amplaz « par la loi du 17 juillet 2020 ».

Dowéinst freet de Service central de législation, déi Prezisioun am mëndleche Rapport ervirzehiewen an dat kloerzestellen, wat ech heimad der maachen. Och schéckt d'Chamber e Brëif un de Staatsrot, fir en heiriwwer ze informéieren.

Här President, Dir Dammen an Hären, mam Gesetzesprojet 7623 kënnen d'Gemengen d'Hochzäiten also weider bis den 30. September an engem anere Gemengesall ofhale wéi am Gemengenhais. Esou kënnen d'Hochzäiten am Respekt vun den aktuelle sanitäre Bestëmmungen gefeiert ginn, fir d'Verbreedung vum Covid-19 ze verhënneren an awer d'Hochzäiten ënner flotte Konditiounen duerchzeféieren, wat fir d'Koppel, déi sech bestit, hir Famill an d'Frënn wichteg ass.

An deem Sënn profitéieren ech och dervun, fir den Accord vun der grënger Fraktioun ze ginn.

Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Benoy. Déi verschidde politesch Fraktiounen a politesch Sensibilitäten ware sech eens, kee Riedner anzeschreiwen. Ech kann direkt d'Wuert un d'Regierung ginn, d'Madamm Justizministesch Sam Tanson.

Prise de position du Gouvernement

► **Mme Sam Tanson**, *Ministre de la Justice*.- Ech kréie gesot, ech soll séier maachen. Majo, ech soen lech villmools Merci ..., mir soen lech villmools Merci fir de Support. An ech mengen, et ass wichteg, dass mer dat heiten elo nach weiderdroen, soulaang och déi sanitär Moossnamen nach a Kraaft sinn an dass d'Leit sech kënnen awer a gudde Konditiounen matenee bestueden.

Merci.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Madamm Tanson. D'Diskussioun ass elo ofgeschlossen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7623 et dispense du second vote constitutionnel

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7623. Den Text steet am Document parlementaire 7623⁴.

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Ech maachen de Vote électronique zou. Duerno maachen ech den Appel nominal fir de Vote par procuration.

Appel nominal (votes par procuration)

Domadder ass dës Projet de loi eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher (par M. Marc Lies), Félix Eischen (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Paul Galles (par M. Georges Mischo), Léon Gloden (par M. Claude Wiseler), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch (par Mme Octavie Modert), MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Aly Kaes), MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gilles Baum) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener (par M. Mars Di Bartolomeo), MM. Yves Cruchten (par M. Georges Engel), Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch (par M. Claude Haagen) ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner (par M. Marc Baum).

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

7. 7626 - Projet de loi portant modification de la loi du 20 juin 2020 portant adaptation temporaire de certaines modalités procédurales en matière pénale

Elo komme mer zum Projet de loi 7626, enger zäitweileger Upassung vu verschiddene Strof-prozeduren. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht an d'Rapportrice, d'Madamm Carole Hartmann, kritt direkt d'Wuert. Ma-damm Hartmann, et ass un lech.

Rapport de la Commission de la Justice

■ **Mme Carole Hartmann (DP)**, *rapportrice*.- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir komme mam Gesetzesprojet 7626 op eent vun den zwee Gesetzer zréck, dat mer den 20. Juni a Relatioun mat de Prozedure viru Geriicht als Texte de sortie vum État de crise gestëmmt hunn. Méi genee geet et ëm déi stroferechtlech Prozeduren, déi während dem État de crise virun de Chambres du conseil vun de Bezirksgerichter a virun der Chambre du conseil vun der Cour d'appel applikabel waren a bei deene mer elo nees zum Deel op déi normal, also déi vum Code de procédure pénale virgesinne Prozeduren zréckkommen.

Well mer hei no nëmmen engem Mount e Gesetz nees ofänneren an an den Avisen haapt-sächlech vun den Autorités judiciaires dach vill Kritik hu missen astiechen, ass et mer wichtig, bei dësem Projet de loi e bësse méi wäit auszu-huelen. Engersäits muss een dëse Projet näm-lech am Gesamtkontext vun de Prozedure viru Geriicht an der Krisenzäit gesinn an anersäits muss een d'Particularitéit vun de viséierte strof-rechtliche Prozeduren ervirhiewen.

E puer Wuert als Alleréischts zum Gesamtkon-text, an domat mengen ech, wéi eis Juridic-tionne während an elo och nom État de crise nach respektiv nees fonctionéieren.

No der Deklaratioun vum État de crise sinn och op eise Geriichter ab Mëtt Mäerz d'Sitzungen op e Minimum erofgefuert ginn an d'Prozedu-ren iwwer e Règlement grand-ducal temporaire esou ofgeännert ginn, dass esou vill wéi méig-lech schréfftlech, dat heescht ouni physisch Kontakter, oflafe konnt. Esou ass ënner anerem virgesi ginn, dass Demandé virun de strofrecht-leche Chambres du conseil net méi, wéi an der normaler Prozedur, an de Sitzungen, also virun de Riichter, verhandelt ginn, mee dass dës op Dossier, also ouni physisch Presenz, traitéiert ginn.

Als ee vun den dräi grouss Pouvoiren am Land huet eis Justiz awer relativ schnell nees probéiert, an eng gewëssen Normalitéit zréckzekom-men. Mat vill Efforten an an enger gudder Kol-laboratioun tëschent dem Ministère, der Ma-gistratur an de Barreaux ass et esou ab uganks Mee nees zu engem progressive Retour à la normale komm. Säitdeem ginn ënnert de ge-nerell virgesinne sanitäre Gestes barrières a mat Plexiglas virun de Pulten vun de Riichter nees op eise Geriichter all Typ vu Prozesser ofgeha-len.

Wéi mer all an der Press konnte verfullen, ginn nees stroferechtlech Prozesser ofgehalen an och soss sinn nees méi Sitzunge virun eise Friddens-aarbechtsgerichter, virun de Chambres com-merciales vun de Bezirksgerichter a virun all de Schnellgerichter, also de Referéen ofgehalen.

Ech hunn elo bewosst nëmme Prozedure ge-nannt, déi ënner enger änlecher mëndlecher Prozedur virun de Riichter ofgehal ginn, grad ewéi d'Prozedur, déi normalerweis och virun de

Chambres du conseil, ëm déi et an eise Projéet de loi vun de Mëtteg geet, ofgehal ginn.

All déi ugeschwate Prozedure si virugelaf wéi vi-rum État de crise. De Wiessel vu mëndlech op schréfftlech gouf et just bei de Chambres du con-seil, an dat obwuel fir dës Sitzunge genau déi sel-wecht Säll um Geriicht gebraucht ginn, genau-sou vill Parteien deelhuelen an zousätzlech och de Public ka bei de Sitzungen derbäi sinn, wat net bei de Sitzunge virun de Chambres du conseil de Fall ass.

Dëse generaliséierte Retour à la normale, muss een am Hannerkapp hunn, wa mer de Projéet de loi vun haut an d'Avisen, déi mir dozou kruten, analyséieren. Nom Gesamtkontext kommen ech zu de Particularitéite vun de strof-rechtliche Prozedure virun de Chambres du conseil.

Generell ass d'Procédure pénale eng ganz sen-sibel Droitsmatière. Eise Code de procédure pé-nale ëmfaasst en Ensembl vu Reegelen, Rech-ter a Prinzippien, déi vum Feststelle vun enger Infraktioun iwwer eng Enquête, iwwert d'In-struktioun bis hin zum Strofprozess gëllen.

Fir all eenzel Etapp ass virgesinn, wat, wien, zu wéi engem Zäitpunkt an zu wat fir enge Kon-ditiounen maachen oder froen däerf. D'Cham-bres du conseil vun eise Bezirksgerichter a vun der Cour d'appel kënnen während den En-quêtes an Instruktiounen, dat heescht virum eigentleche Prozess, saisiéiert ginn, wann eng Persoun e Prozedurfeeler wëllt geltend maachen an dofir zum Beispill d'Annulatioun vun engem Verhéier oder enger Perquisitioun freet, wann ee säi Füherschäin oder soss Dokumenter wëllt zréckkréien, déi e vun der Police ofgehol kritt huet, oder wann eng Persoun, déi am Pri-song ass, freet, fir provisoresch, am Respekt mat diverse Konditiounen, fräigelooss ze ginn.

Bei dëse Prozedure geet et deemno, grad ewéi och am spéidere Prozess, ëm déi individuell Fräiheeten, ëm rechtsstaatlech Prinzippien an ëm de Respekt vun de Mënscherechter. Dëst sollt een ëmmer am Hannerkapp hunn, wann et ëm stroferechtlech Prozesser geet.

Dëst gesot, kommen ech zum Contenu vun eise Projéet de loi.

Am Gesetz vum 20. Juni hate mir virgesinn, dass d'Prozedure virun de Chambres du conseil bis den 31. Dezember vun dësem Joer op Dos-sier, also ouni physisch Presenz, behandelt ginn. Mat dem Gesetzesprojet, deen zum Vott steet, abrogéiere mir déi concernéiert Artikelen elo nees, fir dass d'Audienze virun de Cham-bres du conseil erëm physisch a Presenz vun de concernéierte Parteien, hiren Affekoten an dem Parquet stattfanne kënnen.

Firwat dëse Revirement? Am Kader vun den Travaux parlementaires vum Projéet de loi, deen zum Gesetz vum 20. Juni gefouert huet, hat de Parquet vun Dikrech scho bedauert, dass et duerch d'Aussetze vun der mëndlecher Proze-dur net zu engem kontradiktoreschen Debat virun de Riichter géif kommen. Dat wär awer virun allem a Prozeduren, wou d'Libertés indi-viduelles en cause wäeren, wichtig. Wann et ëm d'Fräiloossung vun engem Gefaangene geet, wär et d'autant méi wichtig, dass d'Riichter sech kéinten hir Meenung iwwert den État d'esprit an iwwert d'Attitud vun der concerné-ierter Persoun maachen, fir eng Decisioun ze huelen.

Kuerz virum Vott vum Gesetz ass dunn nach en Avis vun der Association luxembourgeoise des pénalistes, der ALAP erakomm, deen d'Wich-tegkeet vun der physischer Presenz vun de Parteien, hiren Affekoten an dem Parquet virun de Chambres du conseil nach eemol ënner-strach huet. Fir d'ALAP däerf dat fundamentaalt Recht, därfer virun engem Riichter ze schwätzen, net beschnidde ginn. Dobäi geet et sou-wuel ëm d'Rechter vum Beschëllegten, deen à ce stade présumé innocent ass, wéi ëm d'Partie civile, also ëm d'Victime.

D'ALAP huet dowéinst kritiséiert, datt hiert Recht op e kontradiktoreschen Debat méi enger schréfftlecher Prozedur net garantéiert ass. Dës Kritik wär desto méi staark, well bei all den anere Prozedure virun den zivilen an den administrative Gerichter, déi am Normalfall och mëndlech oflafen, och elo keng schréfftlech Prozedur ouni physisch Presenz virun de Ge-riichter géif virgesi ginn.

An der Justizkommissioun hu mir dës Kriticke parteiwwergräifend fir pertinent empfongt. Et war eis awer wéinst der Urgence, fir e Gesetz ze stëmmen, mat deem mer aus dem État de crise erauskommen, net méi méiglech, de Pro-jet nach an dësem Sënn ze amendéieren.

Nodeems um Niveau vun Justizministère d'Prozedure virun de Chambres du conseil och nach eemol analyséiert goufen, ass awer dunn den 8. Juli schonn en neie Projéet de loi deposéiert ginn, deen eeben elo haut zum Vott steet.

Dëse gesäit véier Punkte vir, déi par rapport zum Gesetz vum 20. Juni ofgeännert ginn. An zwar:

1. de Retour bei déi mëndlech Prozedur virun de Chambres du conseil vun de Bezirksge-richter a vun der Cour d'appel, an domat och d'Ofschafe vun de kuerzen Delaie vun dräi Deeg, fir schréfftlech Konklusioune ze echan-géieren. Dat heescht en fin de compte, dass mer nees zu der normaler Prozedur aus dem Code de procédure pénale zréckkommen;

2. d'Appelle géint Ordonnancé vum Untersu-chungsriichter a vun der Chambre du conseil vun de Bezirksgerichter kënnen weiderhi schréfftlech par tous moyens gemaach ginn, müssen awer duerch d'Ofschafe vun der schréff-lecher Prozedur net méi motivéiert sinn;

3. fir all Déclaration d'appel géint esou Decisiou-nen, déi erakënn, muss en Accusé de réception vum Greffier vum concernéierte Geriicht ausge-stallt ginn, fir dass den Appellant eng Sécherheet huet, dass säin Appell och ukomm ass;

4. ass virgesinn, dass all déi Instanzen, déi schonn ageleet waren, éier dës Modifikatiounen a Kraaft trieden, nach no der schréfftlecher Pro-zedur vum Gesetz vum 20. Juni weidergefuert ginn.

D'Punkten 2, 3 a 4 si generell an den Avisen, déi mer erakruten, guttgeheescht ginn, mat engem Bemoll vum Stater Barreau, dee gäre gehat hätt, dass d'Modifikatioun vum Gesetz direkt, also och bei de lafende Prozeduren, sollt applizéiert ginn.

D'Kriticken an d'Avisen, déi ech am Ufank vu mengem Rapport ugeschwat hunn, gouf et par rapport zum Retour vun der schréfftlecher op déi mëndlech Prozedur virun de Chambres du conseil.

De Staatsrot huet a sengem Avis drop hige-wisen, dass laut Exposé des motifs d'Procédure dérogatoire vum Gesetz vum 20. Juni agefuert gi war, fir en Equilibre ze fannen tëschent de Rechter vun all Eenzelnem, notament den Droit de la défense, an de sanitäre Mesuren am Kampf géint e Weiderverbreede vum Corona-virus.

De Staatsrot huet dowéinst d'Fro opgeworf, fir-wat déi schréfftlech Prozedur zu deem Zäit-punkt justifiéiert war an elo net méi géif bäibe-hale ginn. En deelt allerdéngs d'Meenung vun den Auteurs vun dësem Projéet iwwert d'Wich-tegkeet vun der Procédure orale an der strof-rechtlecher Prozedur.

Duerch déi schnell Modifikatioun vum Gesetz kann een d'Kritik par rapport zu dem Revire-ment duerchaus verstoen. Dësen erkläert sech awer, wéi ech et scho gesot hunn, duerch d'Ur-gence, an där mir bei der Sortie de crise gehan-delt hunn. Den Equilibre tëschent Santé publi-que a fundamentale Rechter ass fir d'Justizkom-missioun duerch dëse Projéet de loi awer elo definitiv besser assuréiert.

D'Autorités judiciaires hunn alleguer eng Rei weider Reserven a Bezuch op de Retour op déi mëndlech Prozedur virun de Chambres du con-seil ervirbruecht. Och wann déi meescht Avisen unerkannt hunn, dass eng schréfftlech Prozedur d'Leit an hire perséinleche Fräiheeten aschränkt, ass awer ënner anerem an den Aise geschriwwen ginn, dass déi aktuell Hausse vun den Infizéiert-ten éischer fir e Bäibehale vun der schréfftlecher Prozedur géif plädéieren, dass d'Säll, wou d'Au-dienze virun de Chambres du conseil stattfan-nen, net de sanitären Uspréch Rechnung droen an dass misst vermidde ginn, e Risiko ze lafen, andeems potenziell infizéiert Leit dës Lokalitéite betrieden, an enfin, dass bei engem positiv ge-teste Gefaangene spezifesch Dispositionne misste virgesi ginn an och eng Gefor fir de Pri-song respektiv fir d'Beamten, déi de Gefaange-nentransport assuréieren, bestoe géif.

Ech widderhuelen, dass alleguerten d'Gerichts-sitzungen, bei deenen eng mëndlech Prozedur virgesinn ass, säit méi wéi zwee Méint nees of-gehal ginn. Et ass dowéinst net kohärent, a mir sinn eis do an der Justizkommissioun eens gewiescht, dass Argumenter ëm Risiko vun eventuellen Infektiounen eenzeg an eleng bei Prozedure virun de Chambres du conseil opge-worf ginn. Kohärent wär et nëmmen, wann all-eguer d'Sitzunge géifen a Fro gestallt ginn, wat awer an dësem Fall net gemaach ginn ass.

An de Sitzunge virun de Chambres du conseil sinn doriwwer eraus vill manner Leit present wéi an der grousser Majoritéit vun den anere Sitzungen, dëst well hir Sitzungen net öffent-lech sinn an domat keng Zuschauer am Sall sinn an och ëmmer nëmmen d'Intervenanté vun enger Affär am Sall sinn. D'Sitzungssäll, an deenen d'Chambres du conseil siegéieren, sinn iwwregens keng aner, vun der Gréisst hier, wéi déi, wou och déi aner Sitzungen ofgehal ginn.

Um Stater Geriicht ass den normale Sall vun der Chambre du conseil genau sou grouss wéi d'Säll, wou ënner anerem de Referé ofgehal gëtt a correctionnel Prozesser stattfannen. Dëse Sall ass d'ailleurs weesentlech méi grouss wéi déi kleng Säll vum Friddensgeriicht, wou awer och säit Mëtt Mee nees divers Sitzunge statt-

fannen. Wann d'Capacitéit vun dësem Sall net grouss genuch ass, kann een och op déi méi grouss Säll op dem Stater Geriicht zréckgräifen.

Um Dikrecher Geriicht ginn d'Sitzunge vun der Chambre du conseil säit der Rentrée judiciaire vun 2018 an engem Geriichtssall ofgehalen, wou ënner anerem och d'Sitzunge vum Juge aux affaires familiales a Presenz vun de Parteien an hiren Affekote stattfannen. Och do kann, wann néideg, op dee méi grouss Sall zréckge-graff ginn.

Op der Cour d'appel enfin ass de Sall vun der Chambre du conseil méi grouss wéi déi zwee vun de Bezirksgerichter, méi grouss wéi vill aner Säll, wou mëndlech Sitzungen ofgehal ginn, an et kann een dowéinst net behaapten, dass dëse Sall net de Standarde vun de sanitäre Reegelen entsprécht. Och op der Cour kann d'ailleurs, wann ausnamsweis vill Persounen an eng Sitzung misste kommen, op déi méi grouss Säll, voire op de gréisste Sitzungssall vun eise Gerichter zréckgegraff ginn.

Zwu Remarken nach, déi och an der Justiz-kommissioun gemaach gi sinn: D'Säll vun eise Juridictionen, och déi, wou d'Chambres du conseil siegéieren, sinn entre-temps mat Dispo-sitiiven aus Plexiglas ausgestatt, fir d'Riichter par rapport zu de Parteien an den Affekoten, déi schwätzen, ze schützen. Et gëlle bei all eise Juridictionen an an all eise Geriichtssäll déi sel-wecht sanitär Reegele wéi iwwerall. An deem Sënn ass net méi spéit wéi de leschte Freideg eng gemeinsam Circulaire vun der Cour supé-rieure an den zwee Barreaux erausgaangen, fir nach eemol drop hinzeweisen, dass de Port du masque obligatoresch ass am Fall, wou d'Distanciation interpersonnelle vun zwee Me-ter net ka respektéiert ginn.

Op d'Remark vun der Gefor, déi vum Transport vu potenziell covidpositive Gefaangene kéint ausgoen, ass an der Kommissioun kloer gesot ginn, dass en Detenu keen anere Risiko duerstellt wéi all anere Bierger. Ganz am Contraire, et gëtt am Prisong extreem gutt opgepasst, fir Infektiounen an domat eng Verbreedung vum Virus ze verhënneren.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **Mme Carole Hartmann (DP)**, *rapportrice*.- Déi Leit, déi am Prisong sinn, hunn och vill manner Kontakter mat anere Leit: Si ginn net an de Restaurant oder an e Café, si kënnen net akafe goen oder bei aner Leit heem. Et ass dowéinst net fondéiert, fir eng Stigmatisatioun op d'Detenuen ze maachen. De Gefaangenen-transport kann d'ailleurs esou organiséiert ginn, dass net ze vill Leit zesummen transportéiert ginn, mee méi Transporter hin an hier ge-maach ginn. Hei kann also net vun enger méi grousser Ustiechungsgefor geschwat ginn.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **Mme Carole Hartmann (DP)**, *rapportrice*.- D'Justizkommissioun kann d'Reserve vun den Autorités judiciaires dofir net deelen a ge-säit de Retour op d'Prozedur aus dem Code de procédure pénale virun de Chambres du conseil als richtegen a wichtige Schrëtt.

Ofschleissend ginn ech nach kuerz op den Avis vum Stater Barreau an, dee leider eréischt gëschter erakomm ass an dofir am schréfftleche Rapport net méi dran ass.

D'Affekoten ënnersträchen d'Wichtigkeet vun der physischer Presenz bei de Sitzunge virun de Chambres du conseil. Fir de Barreau ass et net admissibel, dass Leit an den zivilen Proze-duren an d'Sitzunge komme kënnen an dat sel-wecht Recht de Leit virun de Chambres du conseil awer ewechgehol gëtt. Nëmme eng kontradiktoresch Prozedur kéint dem Mënsch seng fundamental Rechter garantéieren. An engem Debat viru Geriicht kënnen nämlech zousätzlech zu de Pièces écrites, déi de Riichter zur Verfügung stinn, déi mëndlech Aussoen an och d'Verhale vun de Leit e wichtige Rôle bei der Rechtssprechung spillen.

D'Chamberskommissioun vun der Justiz hat net méi d'Geleeënheet, fir dësen Avis ze analyséie-ren. Dëse geet awer an déi selwecht Richtung wéi den Avis, deen zum viregte Gesetz vun der ALAP geholl ginn ass.

Ech géif lech op der Basis vun dësem mëndle-chen an awer och dem schréfftleche Rapport bieten, dëse Gesetzesprojet ze ënnerstëtzen a ginn heimadder och den Accord vu menger Fraktioun.

Merci.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président**.- Merci vill-mools der Rapportrice, der Madamm Carole Hartmann. Wëllt een no dësem komplette Rap-